
Fra: Morten .F-N <fn.morten@gmail.com>
Sendt: 30. januar 2016 20:07
Til: Postmottak LMD
Emne: næringspolitisk melding - norsk matproduksjon

Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Fullført

Hei rette vedkommende

Jeg er nok ikke en "relevant aktør", men jeg tillatter meg å komme med noen innspill rundt norsk matproduksjon, og norsk landbrukspolitikk.
...og da går jeg rett på sak;

Vi har en påtagelig underdekning av norsk storfekjøtt. Det er dårlig klimapolitikk og dårlig samfunnsøkonomi, å måtte importere 50% av forbruket vårt.

Skal vi øke produksjonen av norsk storfekjøtt, ja så må lønnsomheten opp. Det er nok lite i tråd med en blå landbrukspolitikk, men jeg mener at råvareprisen må opp - altså pris til bonden. Jeg skulle ønske at effekten her, med underdekning, ble slik den skal være i et fungerende marked; underdekning/lavt utbud = høyere pris.

...men sånn er det jo ikke. Jeg forstår i og for seg det at det er en grense for hvor langt unna råvareprisene de har i nabolandene - eller EU for den delen - vi kan være, men Norge er nå en gang Norge. Når det er sagt oppnår nå svenske bønder rundt 42-45kr/kg for okse- og kvigeslakt av en kvalitet som riktignok er litt over snittet, men dog. M.a.o så er vi ikke så langt unna hverandre i råvarepris på storfe. Imidlertid har vi en del tillegg i Norge som ikke de har i Sverige, så jada, inklusive tillegg kan man i Norge få langt høyere kilopris. Rett skal være rett.

Jeg mener at vi må tørre å differensiere enda litt mer i det norske landbruket enn vi gjør idag, med virkemidler gjennom tilskuddssatsene. Hvorfor skal man få tilskudd i den grad man gjør det idag, på flat-Jæren, og i de beste strøkene av Østfold? Vi har distrikstilskuddene som disse regionene ikke får, så differensiering er det idag og, for all del.

...men kanskje det bør hentes litt fra disse regionene som bør fordeles over på først og fremst skogsbygdene, hvertfall når det gjelder storfekjøtt. Det burde gitt et skjellig bidrag lønnsmessig å holde 15-20 ammekuer i disse bygdene, men idag er lønnsnivået for dårlig. Dette vil ikke bli en heltidsgeskjeft, men det bør være interessant som en lønnsom deltidsjobb. Norge gror igjen - dette utsagnet kjenner dere - og her er kjøttfe perfekt! (Sau er det jo for mye av.)

Jeg håper at svaret fra politisk hold IKKE blir å komme med gunstige finansieringsløsninger til nybygg gjennom Innovasjon Norge, for, let's face it, det gjøres isåfall bare for å kneble bonden, og binde han til å forsyne markedet med (billig) råvare til bygget er betalt. Men ikke misforstå - innovasjon Norge og den ordningen er god den, men det kan lett brukes slik jeg beskriver. (Vi må kalle en spade for en spade.) Jeg ønsker den ikke avviklet.

Skogsbygdene BØR ha kjøttfe. Her er det mange åkerlapper som egentlig er for små til rasjonell drift med dagens høstmaskiner. (Bred samlerive og f.eks rundballepresse, selvom den er relativt smidig). Videre bør vi utnytte norsk utmark til å produsere kjøtt i. Rovdyrkonflikt.... ja, dessverre.....

Kjøttfe og ammeku passer godt i disse bygdene, gjerne som en bisyssel og deltidsjobb.

En annen tanke, og en annen vinkling, kunne være å snu ganske totalt på flisa når det gjelder produksjonsfordeling. Idag er det ikke nødvendigvis såååå interessant å drive med kjøttfe i de beste strøkene (med tanke på vekstsesong) av Norge, fordi man her ikke får distriktstilskudd. Det vil si at det er mere lønnsomt å holde ammeku OG fore opp kalvene i strøk som er klimatisk dårligere. Det hadde kanskje vært en tanke å heller lagt til rette for å ha kuene i skogs- og fjellbygdene, og at oksene ble fora opp der man lettere kunne dyrke proteinvekster* og hvor det ligger bedre tilrette for å få til et grovfor med høy energikonsentrasjon, og hvor man kan ta tre grasavlinger. Man må imidlertid, med et sånt opplegg som dette, passe seg for at resultatet blir en storstilt transport av oksekalver. Det rimer dårlig med hvordan vi skal tenke idag, i forhold til at det ikke akkurat er i tiden å kjøre lastebil på kryss og tvers av landet. I og for seg, dagens ordning med tildels ekstremt høye distriktstilskudd, legger jo opp til nettopp det; at man kjører kalv nordover eller vestover. Har imidlertid ikke inntrykk av eller kunnskaper om at det foregår i stor stil.

*proteinvekster! Vi burde dyrket mer av kraftforet vårt i Norge. Les åkerbønner og erter. Enten som råvare til kraftforprodusentene, eller til foredling hjemme på den enkelte gård. Det er helt klart økt produksjon av spesielt åkerbønner, men den burde fortsette videre.

Så til sau, og igjen flat-Jæren. Det er for meg helt feil å subsidiere til dagens nivå, når man dere nede stort sett kan ha sauene ute ni måneder av året, og kan ta fire grasavlinger, og t.o.m fem enkelte år. Da hadde det vært bedre å tatt midler herfra, og gitt til andre deler av landet, eller bare redusert og ikke omfordelt. Det tåler de tror jeg.

Videre tror jeg det er riktig at kornprisen økes. Det stemmer i og for seg dårlig med tråden vi ser i en blå landbrukspolitikk, der mere intensiv drift - les et høyere kraftforforbruk - er mere rett melodi. Øker vi kornprisen, økes kraftforprisen, og dermed øker de facto også verdien på grovforet. Det er riktigere sett utifra flere ståsteder; korndyrkinga i Norge er for nedadgående - det er vekslet over til gras flere steder der vi burde dyrket korn og oljevekster. Det andre er at skal vi, om vi vil, øke norsk produksjon av storfekjøtt, så må vi satse på grovfor.

Gris og fjærkre, kraftforkrevende produksjoner, har jeg ikke allverdens greie på, eller interesse for, så jeg har ikke gjort meg opp så mange tanker om disse produksjonene, men de vil jo klart berøres av en evt. høyere kraftforpris.

Kort om meg selv - jeg er 36 år gammel, og fra Oslo(!) Har hatt interesse for landbruk og som dere kanskje forstår, kjøttfe spesielt, fra jeg var barn. Jobber idag litt som avløser for en kamerat som har kjøttfe, så jeg har førstehånds kontakt med næringa, og i all beskjedenhets må jeg si at jeg har god greie på dette. Til daglig jobber jeg som salgssjef (utstyr til gravemaskiner.) Om dere vil "spille ball" med meg er jeg klar for videre drodling rundt norsk matproduksjon og landbrukspolitikk. :)

mvh,
Morten Fjeld-Nielsen
950 44 104